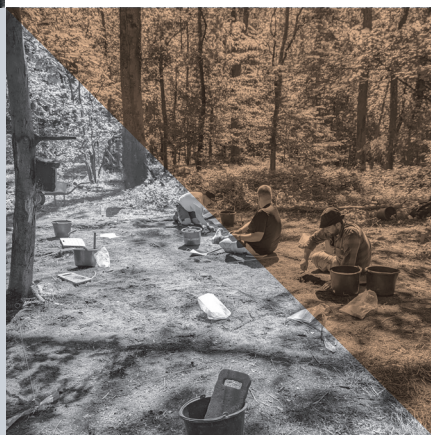
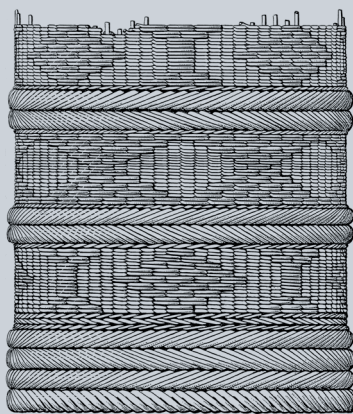
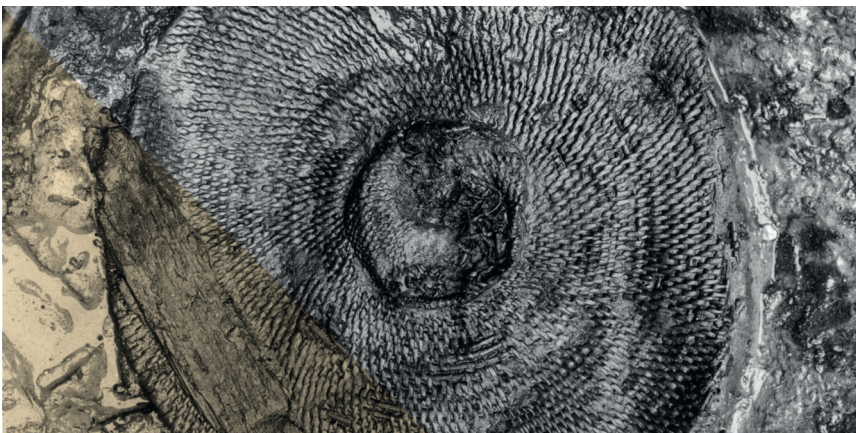

ARKÆOLOGISK FORUM

50 · 2024

INDHOLD · 50 · 2024

FaF – et arkæologisk aktiv igennem 27 år Ulla Odgaard	4
Må befrielsen aldrig komme – en kommentar til Andres Dobats debatindlæg "Befrielsens øjeblik" Esben Aarsleff	12
Privatisering af arkæologien vil skade studerende og fagets kvalitet Andreas Schäfler	18
Privatisering eller Kaos? – tanker afledt af Dobat i Arkæologisk Forum nr. 49 Kristoffer Buck Pedersen	22
Fremtidens fortidskunstforskning Kvantitative tilgange til mesolitisk ornamentik* Lasse Lukas Platz Herskind	26
Kurven fra Vorbasse Mette Palm	40
Arkæologiske fund af kurve – og et par flettede fiskeruser Steen Hedegaard Madsen	48

*) Peer reviewed

Privatisering af arkæologien vil skade studerende og fagets kvalitet

Abstract

Privatisation of archaeology will harm students and the quality of the profession

Andres Dobat advocates in Arkæologisk Forum no. 49 for the privatisation of Denmark's development-led archaeology, claiming it would benefit museum archaeology. However, this overlooks the negative impact on students who gain crucial, paid excavation experience under the current system. Examples from Germany, England, and the Netherlands reveal the detrimental effects privatisation could have on both education and archaeological quality.

Andreas Schäfler

I Arkæologisk Forum nr. 49 fremlægger Andres Dobat en række refleksioner over den nuværende museumslovgivning med et fokus på kapitel 8-arkæologi (Dobat 2023). Dobat argumenterer for, at den danske model er forældet, og at vejen fremad er en privatisering af den lovpligtige kapitel 8-arkæologi. Han hævder, at dette vil få "arkæologien på museerne [til] at blomstre" (Dobat 2023:18). Han kommer forbi rigtig mange forskellige aspekter af emnet, men jeg læser intet sted om, hvordan denne privatisering af arkæologien vil påvirke mine medstuderende.

En af de største styrker ved den danske model er netop, at studerende har mulighed for at tage del i lønnet udgravningsarbejde ved siden af studiet. Dette sikrer, at de studerende løbende opnår kompetencer i museums- og arkæologiverdenen samtidig med, at de opbygger et netværk og ikke behøver et arbejde ved siden af, som ikke er studierelevant. Da jeg sidste sommer gravede for det tyske museum *Keltenwelt*

Fig. 1. Skovudgravningen ved Keltenwelt am Glauberg, fra venstre mod højre ses engelske George Rees, hollandske Ivar Holdtman og danske Frederik Nyborg. Foto: forfatteren.

am Glauberg med et hold internationale studerende fra Tyskland, Holland og England, måbede de over at høre, hvor gode forhold vi danske studerende havde (fig. 1.). Ud over den sædvanlige jalousi om SU handlede det især om mulighederne for lønnede jobs under studietiden. Flere af de udenlandske studerende nævnte, at det var umuligt at få udgravningserfaring uden for studiet og slet ikke lønnet. Det blev nævnt, at de kommercielle aktører kun tog færdiguddannede arkæologer.

Når de engelske studerende er færdiguddannede, har de i gennemsnit 40 dages udgravningserfaring. Til sammenligning har flere af mine medstuderende på bachelorniveau over ét års erfaring, når de afslutter uddannelsen. En studerende fra Winchester University, Tom Squibb, nævner, at de private firmaer regner med, at de har minimum 90 dages erfaring. Han fortæller, at studiejobs er uhyre sjældne, medmindre du kan få en praktikplads ved firmaet, der så som regel er ulønnet. Ifølge Tom er det mere normalt for studerende at betale for at være med på en udgravning end at få løn (Squibb, T., personlig meddelelse, 29. maj 2024), hvilket heldigvis strider imod praksis herhjemme.

På udgravningen deltog også docent Everhard Bulten fra Saxion Universitet, Holland. Saxion fokuserer på *applied sciences*, og er et *non research university*. Jeg skrev til ham for at høre, hvordan den hollandske arkæologi internt ser på privatisering.

"Please don't allow private companies to take over archaeological research! In

the Netherlands, we have more than 20 years of experience and in general the results are devastating. The lowest bidder gets the job and although we pretend to have everything under control the quality of our excavations is below average. It's not the archaeologists who are to blame because most often they want to do proper research, but they are hindered by the lack of funding. Commercial archaeology is not the solution" (Bulten, E., personlig meddelelse, 2. maj 2024).

I mit virke som forperson i Forhistorisk Fagråd på Københavns Universitet (KU) kan jeg ikke tro, at privatisering af arkæologien i Danmark ville være gavnlige, især fordi dette vil medføre kvalitetsforringelse for de studerende. Det gælder vel at mærke for studerende, som allerede i dag skal kæmpe mod gentagne forringelser af deres uddannelse, en kandidatuddannelse som muligvis bliver halveret, SU-forringelser og flere nye studieordninger, så vidensdeling til nye studerende bliver vanskeligere. Med de nye varslinger fra rektoratet om implementeringen af valgfagspakker i stedet for den nuværende valgfagsfrihed, hvor 12-15 pakker af 45 ECTS-point skal fordeles på hele det humanistiske fakultet på KU, står arkæologien, og især museumsrettet eller arkæologisk rettet praktik, dårligt. Det betyder, at valgfag, som vi har kendt det, ophører. Valgfagsperioden kommer fremover til at blive set som en *academic minor* i stedet for.

Efter min mening er det derfor vigtigt, måske mere end nogensinde, at sikre studiejobs ved museerne og på udgravninger for at bibeholde den høje

praktiskarkæologiske faglighed iblandt danske studerende, som ikke kan opnås på universitet. Jeg er overbevist om, at denne faglige styrke ville svækkes betragteligt, hvis kapitel 8-arkæologien privatiseres.

Referencer

Dobat, A.S. 2023: Befrielsens øjeblik. Kapitel 8-arkæologiens kommercielle fremtid. *Arkæologisk Forum* 49, 4-21.

Forfatteroplysninger:

Andreas Schäfler, forperson i Forhistorisk Fagråd stud. mag., Saxo-Instituttet, Københavns Universitet

Forfatteren kan kontaktes på:
asc@natmus.dk

ARKÆOLOGISK FORUM

Redaktion

Anna Beck (ansvarshavende redaktør)

Jette Rostock

Kamilla Ramsøe Majland

Mette Palm

Ole Thirup Kastholm

Signe Lützu Pedersen

Stefanie Langaa Jensen

Line Lerke

Louise Søndergaard

© Forfatterne og Arkæologisk Forum

Artikler, indlæg og billeder må ikke gengives i nogen form uden skriftlig tilladelse fra redaktionen eller forfatterne.

Skriv til Arkæologisk Forum

Arkæologisk Forum modtager gerne bidrag.

Kontakt redaktion@archaeology.dk

Peer review

Artikler, som indeholder forskningsbidrag, bliver som udgangspunkt peer reviewed.

Abonnement

Oplysninger om abonnement eller medlemskab af FaF findes på

www.archaeology.dk

Forsideillustration

Billederne stammer fra dette nummer side 19, 44 og 58.

Udgiver

Arkæologisk Forum udgives af FaF –
Foreningen af Fagarkæologer

Grafisk tilrettelægning

Bente Stensen Christensen

Tryk

Stibo Complete

Oplag 210 stk.

ISSN 1399-5545

Foreningen af
Fagarkæologer
faf@archaeology.dk
www.archaeology.dk

Arkæologisk Forum er et fagligt tidsskrift, der har til formål at bidrage aktivt til fagets udvikling og fremtid ved at sætte det arkæologiske fag ind i en større sammenhæng – både videnskabeligt og samfundsmæssigt.

Arkæologisk Forum ønsker at etablere et sted og en kontekst, hvor faglige diskussioner kan finde sted.

I hvert nummer vil læseren blive mødt af en bred vifte af artikler – en mosaik, hvor delene tilsammen danner et aktuelt og mangfoldigt billede af videnskaben arkæologi, og hvor fagets dynamiske samspil med andre videnskaber, det politiske rum og det omgivende samfund træder klart frem.

Arkæologisk Forum udgives af Foreningen af Fagarkæologer, og henvender sig naturligvis til foreningens medlemmer, men også enhver anden, der interesserer sig for arkæologien samt dens rolle og vilkår i verden i dag.